

## Erakorralise laenu tingimused: investeerimislaen

Kehtib alates 08.06.2020

Erakorralise laenu eesmärgiks on COVID-19 puhangust tingitud ettevõtja ajutiste raskuste ületamiseks tehtavate pöhibarainvesteeringute finantseerimine.

Teenuse kasutamiseks kaasneb riigiabi, mille andmisel juhendatakse Euroopa Komisjoni 19.03.2020 teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“ (edaspidi riigiabi ajutine raamistik) jaotisest 3.3 ning 30.03.2020 antud riigiabi loast SA 56804.

KredExil on õigus laenu andmisest keelduda, kui KredExi hinnangul ei vasta taotlus erakorralise laenu tingimustele või ettevõtja maksevõime ei ole piisav laenu tagasimaksmiseks.

Üldised nõuded laenuaotlejale	<ul style="list-style-type: none"><li>– Laenuaotleja on ettevõtja, kes on Eesti Vabariigi äriregistrisse kantud füüsiline isik või äriühing (täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts või tulundusühistu).</li><li>– Laenuaotleja ei ole alates 12.03.2020 maksnud dividende ega teinud omanikele muid omakapitali vähendavaid väljamakseid.</li><li>– Auditeerimiskohustusega laenuaotleja 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande audiitori otsus on märkusteta.</li><li>– Laenuaotlejal puuduvad Creditinfo maksehäirete raporti kohaselt kehtivad maksehäired ja perioodil 01.04.2019 kuni 01.03.2020 puudusid üle 640 euro suurused maksehäired ning iga kuu esimese kuupäeva seisuga ajatamata maksuvõlad suuremas summas kui 640 eurot.</li><li>– Laenuaotlejal, laenuaotleja juhtimis- ja järelevalveorgani liikmetel ning laenuaotleja omanikel ei ole kehtivaid kriminaalkaristusi.</li><li>– Laenuaotlejal on Eesti IBAN-tunnusega arvelduskonto krediidiasutuses, mis on registreeritud Eestis või mis tegutseb Eestis siin registreeritud filiaali kaudu.</li><li>– Taotlemisel tuleb laenuaotlejal põhjendada, kuidas COVID-19 puhang on mõjutanud laenuaotleja majandustegevust ning põhjustanud ajutisi raskusi, mille ületamiseks laenu taotletakse ja esitada plaan, kuidas saadava laenu abil COVID-19 puhangust tingitud ajutised raskused ületatakse ning võetud laenukohustused tagasi makstakse.</li><li>– Laenuaotleja kohustub teavitama KredExi, kui ta on COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust põhjustatud kriisi tõttu saanud riigi 2020. aasta lisaeelarve vahendite arvelt toetust teisest meetmest, muudest riigieelarvelistest vahenditest või kohaliku omavalitsuse üksuselt.</li></ul>
Üldised nõuded laenuaotleja ja laenuaotleja seotud ettevõtjate grupile	<ul style="list-style-type: none"><li>– Laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupp ei olnud <i>raskustes olev ettevõtja</i><sup>1</sup> 31.12.2019 seisuga.</li><li>– Laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi Eestis registreeritud ettevõtjad on Eesti Vabariigi äriregistrile esitanud 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande ja muud nõutud andmed.</li><li>– Laenuaotlejal ja temaga seotud ettevõtjate grupil puuduvad krediidija finantseerimisasutustele ületähtajalised võlgnevused.</li><li>– Laenuaotlejal ja temaga seotud ettevõtjate grupil puuduvad riiklike maksude maksuvõlad või need on ajatatud ning taotleja on täitnud taotluse esitamise ajaks maksudeklaratsioonide ja majandusaasta aruannete esitamise kohustuse.</li></ul>

<sup>1</sup> Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 lõikes 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1). Raskustes olevaks ei loeta väikest või keskmise suurusega ettevõtjat (VKE), kes on tegutsenud alla 3 aasta. Rohkem kui 3 aastat tegutsenud ettevõtja ei tohi olla kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist (nimiväärtus + ülekurss). Kui ettevõtja ei ole VKE, kontrollitakse täiendavalt ettevõtja arvestuslikku finantsvõimendust kahe viimase aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud väiksem kui 7,5. Juhul, kui see tingimus ei ole täidetud, kontrollitakse ettevõtja EBITDA suhet intressimaksude kattevarasse viimase kahe aasta

Nõuded laenutaotleja finantsnäitajatele	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Laenutaotleja alustas äritegevust hiljemalt 2017. aastal ja teenis 2017., 2018. ja 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruannete alusel igal aastal müügitulu.</li> <li>– Laenutaotleja omakapitali osakaal bilansimahust on 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande alusel aruandeperioodi lõpu seisuga vähemalt 30%<sup>2</sup>.</li> <li>– Laenutaotleja intressi kandvate kohustuste ja EBITDA<sup>3</sup> suhe on koos võetava laenuga 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande EBITDA alusel väiksem kui 7, majutussektoris tegutseva laenutaotleja (EMTAK tegevusala kood I551, I552, I553) korral väiksem kui 10<sup>4</sup>.</li> <li>– Laenutaotleja intressi kandvate kohustuste ja omakapitali suhe on koos võetava laenuga 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande alusel aruandeperioodi lõpu seisuga väiksem kui 2.</li> </ul>
Laenu sihtotstarve	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Investeeringulaenu sihtotstarve on COVID-19 puhangust tingitud ettevõtja ajutiste raskuste ületamiseks tehtavate põhivarainvesteeringute finantseerimine.</li> <li>– Olemasolevate laenude refinantseerimine ei ole lubatud.</li> </ul>
Laenusumma	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kuni 10 mln eurot laenutaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi kohta.</li> <li>– KredExi erakorraliste käendustega tagatavad laenud ja KredExi erakorralised laenud<sup>5</sup>, mis on antud kooskõlas riigiabi ajutise raamistikuga laenutaotlejale ja temaga seotud ettevõtjate grupile, on kokku piiratud summaga, mis ei ületa laenutaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi kahekordset Eesti Vabariigis maksustatud palgakulu koos sotsiaalmaksuga või 25% laenutaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi käibest. KredExi erakorralise laenu maksimaalse summa määramisel võetakse aluseks laenutaotleja palgakulu ja käive 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande või Maksu- ja Tolliameti andmetel.</li> <li>– KredExi erakorraliste käenduste ja KredExi erakorraliste laenudesumma laenutaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi kohta koos teiste COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ning riigi 2020. aasta lisaeelarve seaduse alusel eraldatavate vahendite arvel võimaldavate finantsinstrumentidega (käendused, laenud, võla- ja vahetusvõlakirjad, aktsiate või osade märkimine ja omandamine) kokku ei saa ilma Vabariigi Valitsuse vastavasisulisel otsusel olla suurem kui 10 mln eurot.</li> </ul>
Laenu väljamaksimine	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Laenusaaaja avalduse alusel makstakse laen välja ühes osas või osade kaupa kuni 12 kuu jooksul, osa minimaalne suurus on 100 000 eurot.</li> <li>– Laen makstakse välja laenusaaaja arvelduskontole, millel on Eesti IBAN-tunnus ja mis on avatud Eestis registreeritud krediidiandjates või krediidiandjates, mis tegutseb Eestis siin registreeritud filiaali kaudu.</li> </ul>
Laenuperiood	<ul style="list-style-type: none"> <li>– 24 kuni 72 kuud.</li> <li>– Laenu tagastamine toimub amortiseeruva graafiku alusel. Laenuperioodi lõppemisel peab laenujääk olema null.</li> <li>– Laenulepingut on riigiabi ajutise raamistiku alusel võimalik sõlmida ja muuta kuni 31.12.2020. Alates 01.01.2021 lähtutakse laenulepingu muutmise ajal kehtivatest riigiabi reeglitest.</li> </ul>

jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud suurem kui 1. Ettevõtja on igal juhul raskustes, kui tema suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

<sup>2</sup> KredEx võib omakapitali hulka arvata ettevõtjale antud KredExi laenule allutatud laenud.

<sup>3</sup> Kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit.

<sup>4</sup> KredEx ei arvesta suhtarvude arvutamisel laenusaaaja erakorralisi tulusid.

<sup>5</sup> Kui ettevõtja kasutab sarnaseid teenuseid Maaelu Edendamise Sihtasutuse poolt, kehtivad piirangud ühiselt.

Maksepuhkus	– Kuni 12 kuud.
Laenusaaja peamised kohustused	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Laenusaajal on ilma KredExi eelneva kooskõlastuseta keelatud: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. dividendi maksmine või omanikele muude omakapitali vähendavate väljamaksete tegemine;</li> <li>2. omanikulaenu tagastamine;</li> <li>3. maksta omanikele või nendega seotud kolmandatele isikutele juhtimis- või muid sarnaseid tasusid või ettevõtlikega mitteseotud tasusid (lubatud on töötasu maksmine mõistlikus määras);</li> <li>4. osta või müüa omanikele või nendega seotud isikutele turuhinnast erineva hinnaga kaupu või teenuseid;</li> <li>5. laenude andmine.</li> </ol> </li> <li>– Laenusaaja kohustub muuhulgas: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. kinnitama, et laenu taotlemisel puuduvad laenu taotlejal ületähtajalised võlgnevused hankijatele;</li> <li>2. esitama KredExi nõudmisel kvartaalseid tegevus- ja finantsaruandeid;</li> <li>3. kooskõlastama KredExiga lepingus fikseeritavat piirsummat ületavate lisakohustuste võtmise, investeringute tegemise ja vara võõrandamise.</li> </ol> </li> <li>– Kui laenusaaja kasutab laenu mittesihotstarbeliselt ja/või on esitanud laenu taotlemisel valeandmeid ja/või rikub laenulepingut, on KredExil õigus nõuda laenusaajalt igakordsel rikkumisel leppetrahvi kuni viis protsenti (5%) laenusummast ning õigus laenulepingu ennetähtaegselt lõpetada.</li> </ul>
Lepingutasu	<ul style="list-style-type: none"> <li>– 0,5% laenusummast, minimaalselt 150 eurot.</li> <li>– Lepingutasu tasutakse laenulepingu sõlmimisel või peetakse kinni esimesest laenuosa väljamaksest.</li> </ul>
Lepingu muutmise tasu	– 0,2% laenu jäägist, minimaalselt 60 eurot.
Intressimäär	<ul style="list-style-type: none"> <li>– 12 kuu EURIBOR + 2% aastas</li> <li>– Intressi arvestatakse laenu tagastamata osalt. Intressi maksmise tähtpäev kinnitatakse maksegraafikus. Intressi muutuvaks osaks olev 12 kuu EURIBOR määratakse kindlaks KredExi poolt laenulepingu koostamisele eelneva pangapäeva seisuga. Edaspidi korrigeeritakse maksegraafikut vastavalt EURIBOR-i muutumisele üks kord aastas, iga aasta 15. augustil. Juhul, kui 12 kuu EURIBOR on mõnel perioodil negatiivne, siis arvestatakse vastaval perioodil intressi muutuva osa väärtuseks 0.</li> </ul>
Laenu tagatis	– Laenul peab olema tagatis, mille realiseerimise eeldatav tulem <sup>6</sup> on vähemalt 50% laenusummast, sealhulgas seatakse laenu tagatiseks investeerimislaenuga soetatav vara.
Laenuotsuse kehtivus	– Laenuotsus kehtib 30 kalendripäeva, kuid mitte kauem kui 28.12.2020.
Laenulepingu ennetähtaegne lõpetamine	– Laenusaaja teatab KredExile vähemalt 1 kuu ette soovist laenu ennetähtaegselt tagastada.

<sup>6</sup> Kinnisvara puhul on realiseerimise eeldatav tulem hindamisakti (mitte vanem kui 12 kuud) kohane turuväärtus, millest on lahutatud eespool asuvate hüpoteekide hüpoteegisumma. Kommertspandi puhul leitakse realiseerimise eeldatav tulem 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande põhjal järgmiste suuruste summana: 20% materiaalsete põhivarade bilansijärgsest väärtusest, 10% varude bilansijärgsest väärtusest, 5% ostjate vastu olevate nõuete bilansijärgsest väärtusest, millest on lahutatud eespoolt asuvate kommertspantide pandisumma. Seadmete realiseerimise eeldatava tulemi määramisel võib aluseks võtta uute seadmete puhul nende soetamismaksumuse või kasutatud seadmete puhul KredExi poolt aktsepteeritud hindaja hindamisaktis (mitte vanem kui 6 kuud) toodud turuväärtuse. Muude tagatiste realiseerimise eeldatavat tulemit hinnatakse juhtumipõhiselt.

## Taotlemine

Laenutaotluse esitamiseks täidetakse KredExi kodulehel taotlusvorm, millele lisatakse:

- Kirjeldus COVID-19 puhangust tingitud ajutiste raskuste kohta, mille ületamiseks laenu taotletakse ja kuidas saadava laenu abil ajutised raskused ületatakse ning võetud laenukohustused tagasi makstakse.
- Investeeringu äriplaan.
- Finantsprognosid, mis hõlmavad vähemalt kolme järgnevat täisaastat.
- Viimase lõppenud majandusaasta kinnitatud aruanne (auditeerimiskohustusega ettevõtjal auditeeritud) ja jooksva aasta vahearuanne, mis ei ole vanem kui kolm kuud.
- Väljavõte riigiabi registrist ettevõtja poolt saadud riigiabi kohta. Ettevõtja kohustub täiendavalt vabas vormis teavitama toetustest, mis väljatrükil ei kajastu, kuid on saadud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust põhjustatud kriisi tõttu riigi 2020. aasta lisaearve vahendite arvelt, muudest riigieelarvelistest vahenditest või kohaliku omavalitsuse üksuselt.

## Laenu ei anta järgnevate tegevuste ja ettevõtjate rahastamiseks:

- Põllumajandustoodete esmatootmine, kalandus ja vesiviljelus ning metsamajandus.
- Finants- ja kindlustustegevusega tegelevad ettevõtjad (EMTAK K-jagu).
- Ehitustegevusega tegelevad ettevõtjad (EMTAK F-jagu).
- Tubaka (ning sellega seotud toodete) valmistamine, töötlemine ja turustamine.
- Maanteekaubavedudel kasutatavate transpordivahendite ja seadmete soetamine.
- Sõiduautode soetamine.
- Jae- ja hulgikaubandusettevõtjate käibevahendite finantseerimine (EMTAK G-jagu).
- Rentimise ja kasutusrendiga tegelevad ettevõtjad (EMTAK N77).
- Kinnisvara arendamise projektidele müügi ja väljarentimise eesmärgil. Kui kinnisvara arendamine toimub oma, sh tütar- ja sidusettevõtjate kinnisvaraarendusega mitteseotud tegevuse tarbeks, on lubatud osa pindadest välja rentida tingimusel, et rendi laekumised, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtjatelt, ei ületa 30% laenutaotleja aastakäibest.
- Hasartmänguvaldkonnas tegutsevad ettevõtjad.
- Valdkonnad, mis on seotud pornograafiaga, andmete ebaseadusliku allalaadimisega ning ebaseadusliku ligipääsu võimaldamisega andmevõrkudele.
- Teadus- ja arendustegevus tervishoiu valdkonnas, mille eesmärk on teaduslikul või ravi eesmärgil inimeste kloonimine või geneetiliselt muundatud organismide arendamine.

## Avalikustamine

Riigiabina kantakse riigiabi registrisse laenusumma. Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ avalikustab KredEx oma veebileheküljel toetuse kohta järgmised andmed:

1. toetuse saaja nimi;
2. meetme nimetus;
3. laenusumma;
4. laenu tagastamise aeg.